Kyläläisten toiveita kulttuuri- ja liikuntapalveluiden toteuttamiseksi etänä

9.6.2021

Johdanto

Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen toteuttaminen on ollut osin pysähdyksissä koronapandemian aikana. Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden järjestäjät ovat huomioineet toiminnassa vallitsevan koronatilanteen ja siihen liittyvät rajoitukset. Kulttuuritapahtumia on peruttu ja siirretty tulevaisuudessa järjestettäväksi. Monia liikuntamuotoja, kuten sisätiloissa tapahtuvaa liikuntaa, ei ole voitu toteuttaa. Seuraukset ovat nähtävissä, sillä koronapandemian aikana ihmisten välinen sosiaalinen kanssakäyminen ja liikunta on vähentynyt, samalla yksinäisyyden kokemukset ovat lisääntyneet (THL 2021, VLN 2020).

Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden käyttö ovat yhteydessä koettuun hyvinvointiin (Houni ym. 2020, THL 2021). On tärkeää huolehtia siitä, että kansalaisilla on hyvät mahdollisuudet osallistua ja harrastaa kulttuuria ja liikuntaa riippumatta asuinpaikasta ja koronatilanteesta. Kulttuuripolitiikan näkökulmasta kyse on eri väestöryhmien kulttuuristen oikeuksien toteutumisesta (Houni 2021). Hyvinvointia edistävälle toiminnalle kulttuurin ja liikunnan keinoin on suuri tarve ja tähän on vastattu palvelujen välittämisellä virtuaalisesti. Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen toteuttamista kriisiaikana on tuettu (Selkee 2020). Digitaalisia sovelluksia ja yleisön läsnä- ja etäosallistumista yhdistäviä hybriditoteutuksia on otettu käyttöön sekä kulttuuri- että liikunta-alalla (Kaalikoski 2021, OKM 2020).

Kulttuurihyvinvointia etänä

Seinäjoen ammattikorkeakoulussa toimii syksyllä 2020 alkanut Hyvinvointia kylille ja koteihin – kulttuuria ja liikuntaa etänä -hanke, jota toteutetaan sosiaali- ja terveysalan- ja liiketoiminnan ja kulttuurin yksikön yhteistyönä. Hankkeen toiminta-alue on Etelä-Pohjanmaa. Hanketta rahoittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus/Euroopan maaseuturahasto. Hankkeen toiminta-aikaa on vuoden 2022 loppuun. (Kulttuurihyvinvointia etänä 2021.)

Hankkeen tavoitteena on tarjota kulttuurihyvinvointi- ja liikuntapalveluita etänä tai virtuaalisena niin kylien yhteisiin olotiloihin kuin maaseudun asukkaiden koteihinkin. Hanke edistää kulttuurin ja liikunnan saatavuutta ja saavutettavuutta sekä osallisuutta. Hankkeen kohderyhmänä ovat ikäihmiset ja lapsiperheet. (Aronsen ym. 2020, Kulttuurihyvinvointia etänä 2020.) Hanke toimii tiiviissä yhteistyössä käynnissä olevien kulttuurihankkeiden ja kansalaisopiston kanssa (Kylille III 2021, Kansalaisopisto 2021, Kulttuurin paikka 2021). Hankkeen projektihenkilöstöä on osallistunut kevään aikana mm. Kulttuurikaffeille, joka on maakunnan

hanketoimijoiden uusi verkostoitumismuoto.

Hankkeessa rakennetaan käytännön infrastruktuuria ja luodaan kyliin etätapahtumaosaamista. Etäyhteysympäristöjä ollaan rakentamassa kylätaloihin Etelä-Pohjanmaan alueella. Hankkeen keskeinen tavoite on pilotoida palveluita, jotka muodostuvat kyliin pysyviksi palveluiksi myös hankkeen päättymisen jälkeen. Hankkeessa toteutettavan pilotoinnin kautta karttuu kyläläisille tietoa ja kokemusta, joka auttaa kehittämään kulttuuri- ja liikuntahyvinvoinnin uusia toteuttamisen tapoja pysyviksi käytännöiksi. Palvelut rakennetaan yhteisöllisiksi ja osallistumisen mahdollistaviksi. Tavoitteena on myös, että eri kylien asukkailla on mahdollisuus kommunikoida palvelun järjestäjätahon sekä toistensa kanssa. (Aronsen ym. 2020, Kulttuurihyvinvointia etänä 2020.) Kulttuurihyvinvoinnin erilaiset muodot luovat osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä ennaltaehkäisevät syrjäytymistä (Houni ym. 2020).

Hankkeessa on neljä eri työpakettia, jotka ovat kulttuurihyvinvoinnin- ja liikuntahyvinvoinnin työpaketit, Yhteistyöverkoston rakentaminen ja sähköinen opas mallin monistamiseksi sekä neljäs työpaketti on tiedotus- ja viestintä. Kulttuurihyvinvoinnin työpaketissa tarjotaan etäkulttuuripalveluita, kuten konsertteja tai muita kulttuuritapahtumia eri ikäisille. (Kulttuurihyvinvointia etänä 2020.)

Kulttuurihyvinvoinnin työpaketissa pilotoidaan tapahtumia, jotka toteutetaan mukana olevissa kylätaloissa ja jotka välitetään virtuaalisesti myös verkkoon. Liikuntatyöpaketissa tarjotaan etäliikuntatunteja ja -kursseja maaseutuväestölle kylätaloilla lähellä heidän kotiaan tai kotona. Kulttuurihyvinvointitapahtumia ei ole toistaiseksi voitu järjestää koronatilanteen vuoksi.

Huhtikuulle sovittu Seinäjoen kaupunginorkesterin streamkonsertti jouduttiin perumaan aivan viime metreillä huonontuneen koronatilanteen vuoksi.

Hankkeen toteutuksen alkuvaihe

Hankkeen tutkijat ovat kartoittaneet kylätaloja ja luoneet yhteistyöverkostoja ohjelman tuottamiseksi. Kylille jaettiin tiedote mahdollisuudesta hakea mukaan hankkeen yhdeksi kylätaloksi. Etelä-Pohjanmaan Leader toimijat, joilla oli jo ennestään laaja tuntemus alueen kylistä, jakoivat tiedotetta eteenpäin. Hakemuksia tuli yhteensä seitsemän. Hankkeeseen otettiin mukaan seitsemän kylätaloa, joista viiteen kylätaloon toimitettiin laitteistot.

Hankkeella on rahoitusta tuoda etäyhteyslaitteet viiteen kylätaloon. Kylätalojen valinnassa huomioitiin, että jokaiselta Leader alueelta hankkeessa on mukana ainakin yksi kylätalo. Lisäksi valintaa tehdessä huomioitiin kylätalojen etäisyydet kyläkeskuksista tai kaupungeista ja hakijoiden esille tuomat perustelut. Mukana ovat seuraavat kylät: Hautakylä Soinista, Luoma-aho Alajärveltä, Keskikylä Kurikan Jalasjärveltä, Alapää Ylistarosta, Hyyppä Kauhajoelta. Lisäksi yhteistyössä mukana ovat Veneskoski Seinäjoelta ja Perälänkylä Teuvalta. Etälaitteiden kilpailutusprosessi läpikäytiin maalis-huhtikuun aikana ja etälaitteet toimitettiin kylätaloihin toukokuun lopussa. Ensimmäiset tapahtumat toteutuvat kesällä 2021.

Kylien kanssa on pidetty Teamsin välityksellä sekä yksittäisiä palavereita että yhteisiä tapaamisia muiden kylien kanssa. Helmikuussa 2021 hanketyöntekijät kävivät jokaisella kylätalolla kartoittamassa kylätalojen tiloja sekä kylätaloilla jo mahdollisesti ennestään olevaa laitteistoa. Kyläläisten toivomuksia ja ajatuksia

etäyhteyksillä toteutettavasta toiminnasta kartoitettiin kyselyllä, joka toteutettiin maaliskuussa 2021. Kyselyn pohjalta pidettiin huhtikuussa 2021 työpaja, jonne kutsuttiin kyläläisiä, kylien yhdyshenkilöitä, kansalaisopistoja, Leader hankkeen toimijoita sekä kolmannen sektorin toimijoita.

Kyläläisiä osallistettiin etänä järjestettävien kulttuuri- ja liikuntapalvelujen suunnitteluun heille suunnatulla asukaskyselyllä, jossa kartoitettiin taustatietoja vastaajista ja vastaajien kiinnostusta osallistua etänä toteutettuihin kulttuuri- ja liikuntapalveluihin. Lisäksi asukaskyselyssä kartoitettiin kyläläisten mahdollisuuksia osallistua etänä toteutettuihin palveluihin kylätaloilla kulkuyhteyksien näkökulmasta. Myös vastaajilla kotona olevia etäyhteyden mahdollistavia laitteita ja sovelluksia sekä vastaajien tietoteknistä osaamista kartoitettiin. Asukaskyselyn avulla kartoitettiin myös tiedotuskanavia, joiden avulla vastaajat saavuttavat tiedon toteutettavista palveluista helposti ja joita toivottaisiin käytettävän palvelujen tiedotuskanavina. Vastaajat saivat kyselyssä myös tuoda esille palveluita, joita kylillä jo järjestetään, ja jotka soveltuisivat etäpalveluina välitettäväksi toisille kylille ja/tai koteihin. Lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus tuoda esille toiveita kulttuuri- ja liikuntapalveluista, joita toivoisivat toteutettavan. Kyselyn avulla tiedusteltiin myös vastaajien halukkuutta olla jatkossakin osallisena palvelujen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Asukaskyselyn määrälliset vastaukset esitetään kuvailevina graafeina ja taulukoina. Avoimet vastaukset analysoitiin kulttuuri- ja liikuntapalveluja koskevalla sisällön määrällisellä erittelyllä.

Asukaskyselyn toteutus ja vastaajien taustatiedot

Asukaskysely toteutettiin maaliskuussa 2021 ja suunnattiin kaikkien hankkeessa mukana olevien kylien asukkaille. Kyläyhdistykset tiedottivat kyselyyn vastaamisesta omissa viestintäkanavissaan. Kysely toteutettiin pääosin sähköisenä Webropol -kyselynä ja lisäksi kahdelle kylälle tulostettiin heidän toiveestaan paperisia vastauslomakkeita jaettavaksi kyläläisille. Kyselyyn saatiin vastauksia kaikkien hankkeessa mukana olevien kylien asukkailta ja kyselyyn vastasi kaikkiaan 129 henkilöä (Kuvio 1), joista viisi (5) paperisella lomakkeella. Vastaajista suurin osa oli naisia (65 %) ja iältään 35-44 –vuotiaita (26 %). Suurin osa vastaajista kuului kahden (34 %) tai neljän hengen (29 % talouteen.

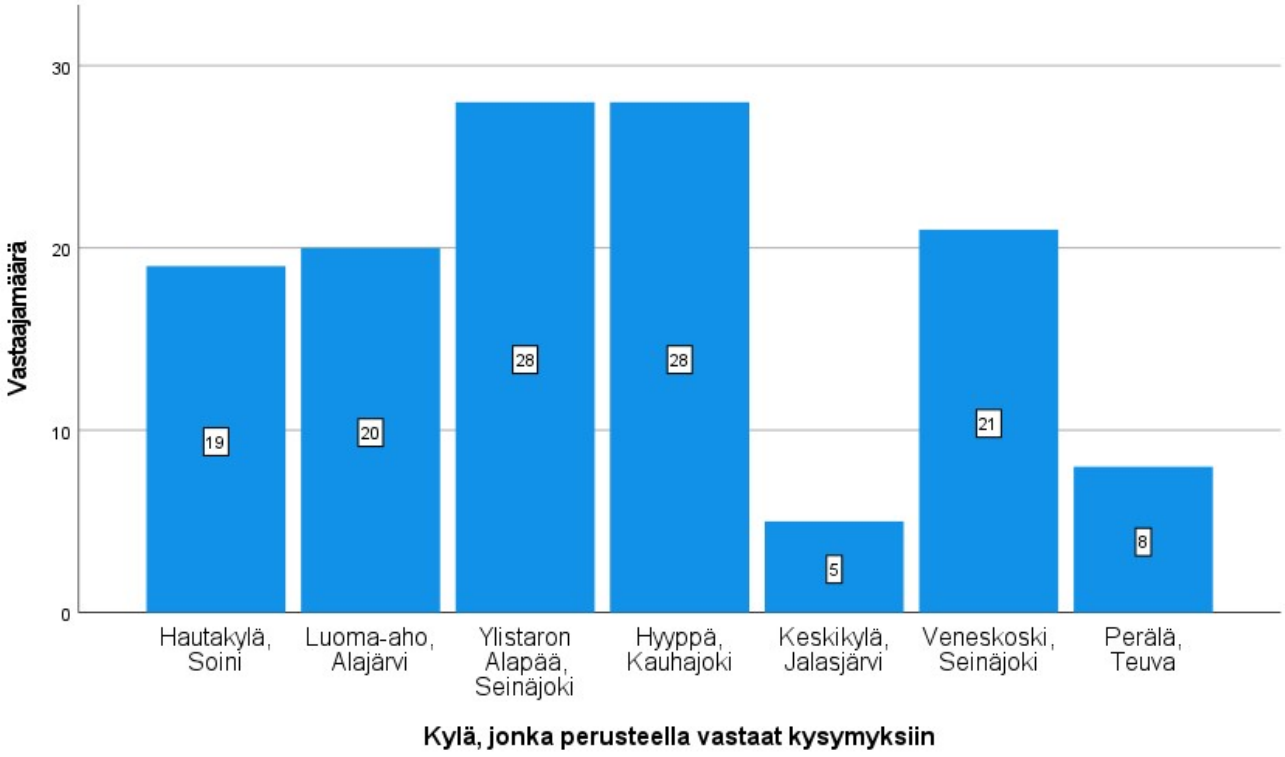

Kuvio 1. Asukaskyselyyn vastanneiden (n=129) määrät kylittäin.

Asukkaiden kiinnostus osallistua kulttuuri- ja liikuntapalveluiden etätoteutusmuotoihin

Kyläläisiltä tiedusteltiin heidän kiinnostustaan osallistua kulttuuri- ja liikuntapalveluiden erilaisiin etätoteutusmuotoihin. Asukaskyselyn tulosten perusteella vastaajista suurin oli kiinnostunut sekä kulttuuri- että liikuntapalveluista (89 vastaajaa) ja vastaajilla oli varsin paljon kiinnostusta osallistua kulttuuri- ja liikuntapalveluiden erilaisiin etätoteutusmuotoihin (Kuvio 2.).

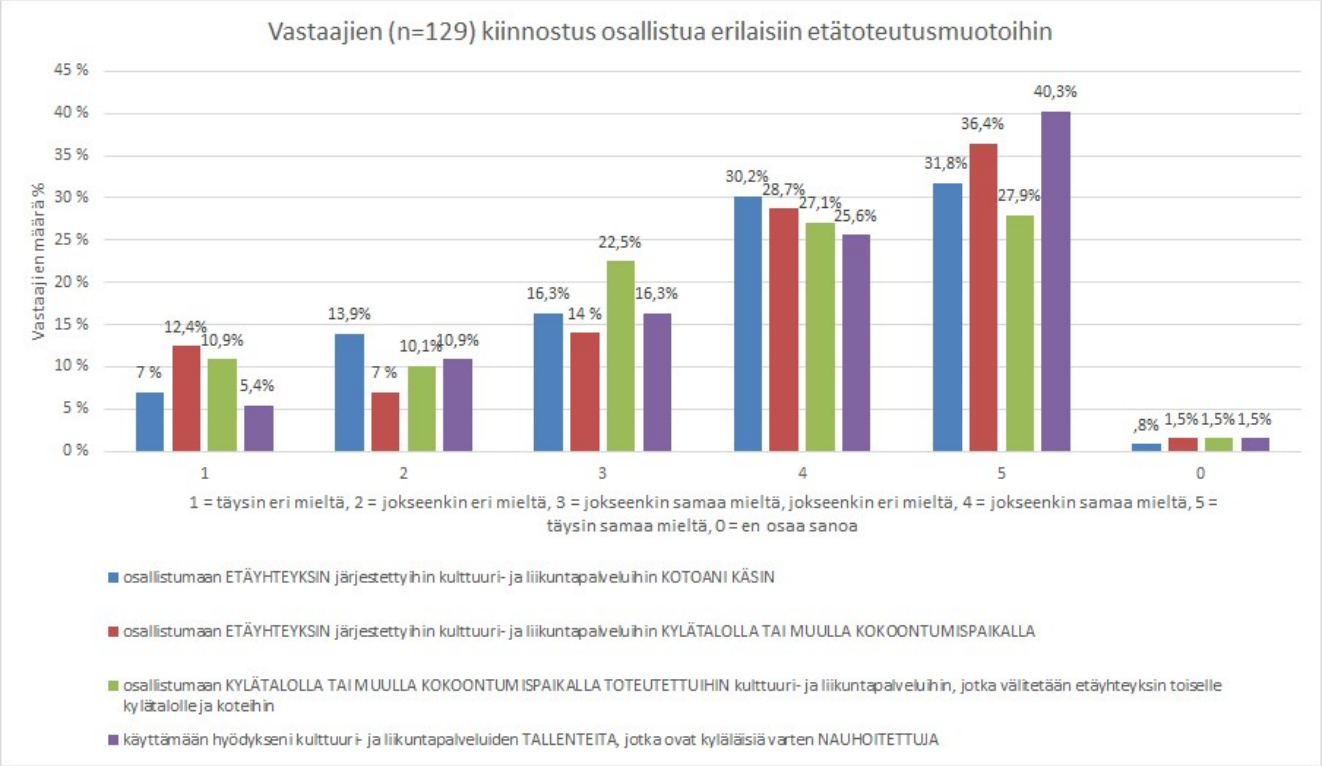

Kuvio 2. Asukaskyselyyn vastanneiden kiinnostuneisuus osallistua erilaisiin etätoteutusmuotoihin.

Eniten vastaajat olivat täysin samaa mieltä “olen kiinnostunut käyttämään hyödykseni kulttuuri- ja liikuntapalveluiden tallenteita, jotka ovat kyläläisiä varten nauhoitettuja” väittävän kanssa. Kuitenkin myös osallistuminen etäyhteyksin järjestettyihin palveluihin kylätalolla tai kotoa käsin herättivät kiinnostusta, vaikkakin myös täysin eri mieltä olevien vastaajien määrät kasvoivat näissä vaihtoehdoissa. Vastausten perusteella vähinten kiinnostusta herätti osallistuminen kylätalolla toteutettuun palveluun, joka välitetään etänä muille kylätaloille tai koteihin.

Kyläläisten mahdollisuudet osallistua kulttuuri- ja liikuntapalveluihin kulkuyhteyksien näkökulmasta

Kyläläisillä on hyvät mahdollisuudet osallistua kodin ulkopuolella tapahtuviin kulttuuri- ja liikuntapalveluihin. Asukaskyselyyn vastanneiden keskuudessa lähes kaikki (n=127) ilmoittivat heillä olevan halutessaan hyvät mahdollisuudet liikkua kylätalolle tai muulle kylän kokoontumispaikalle osallistumaan kulttuuri- ja liikuntapalveluihin. Lähes kaikki (n=125) ilmoittivat, että heillä on auto, pyörä tai jokin muu kulkuneuvo mahdollistamassa liikkumisen, ja isolla osalla (n=96) oli mahdollisuus saada kyyti tuttavalta tai läheiseltä. Vastaajista 84 olisi valmis kulkemaan myös kimppakyydillä muiden kyläläisten kanssa. Sen sijaan julkinen liikenne kylätalolle tai muulle kokoontumispaikalle oli tarjolla vain neljällä (4) vastaajalla ja viisi (5) ei osannut sanoa, onko julkista liikennettä tarjolla.

Kyläläisillä käytettävissä olevat tietotekniset laitteet, sovellukset ja osaaminen

Kyläläisillä on kyselyn tulosten perusteella hyvin käytettävissä tietoteknisiä laitteita ja sovelluksia. Kaikki asukaskyselyyn vastanneet yhtä lukuun ottamatta ilmoittivat heillä olevan internetyhteys kotona. Tiedusteltaessa kyläläisiltä, mitä etäyhteyden mahdollistavia laitteita heillä on kotona, saatiin tulosten perusteella selville, että tavallisimmat laitteet olivat älypuhelin ja kannettava tietokone. Nämä samat laitteet olivat vastaajien näkemyksen mukaan myös ne laitteet, joilla he mielellään osallistuvat etäyhteydellä järjestettävään palveluun (Taulukko 1).

Minulla on kotona käytössä seuraavat etäyhteyden mahdollistavat laitteet				Osallistun mielelläni etäyhteydellä järjestettävään palveluun ko. laitteella		
	n	**Kyllä**	**Ei**	**n**	**Kyllä**	**En**
Pöytätietokone	115	43,5%	56,5%	109	27,5%	57,8%
Kannettava tietokone	120	88,3%	11,7%	119	74,8%	17,6%
Äly-TV	106	51,9%	48,1%	107	34,6%	49,5%
Älypuhelin	125	99,2%	,8%	120	73,3%	15,8%
Tabletti	115	65,2%	34,8%	111	46,9%	41,4%
Muu	35	2,9%	97,1%	45	2,2%	57,8%

Taulukko 1. Asukaskyselyyn vastanneiden kotona käytettävissä olevat etäyhteyden mahdollistavat laitteet ja mieltymys käyttää laitteita etäyhteydellä järjestettävään palveluun osallistumiseen.

Laitteeseen yhdistettynä tai erillisinä vastaajilla oli useimmiten käytettävissä kuulokkeet ja varsin yleisiä olivat myös kaiuttimet, mikrofoni ja webkamera. Virtuaalilasit oli vain kahdeksalla (8) vastaajalla (Kuvio 3). Vastaajista 53 (n=84) toi esille, että heillä olisi tarvittaessa mahdollisuus ostaa puuttuvia etäyhteyden mahdollistavia laitteita kotiin.

Kuvio 3. Asukaskyselyyn vastanneiden määrät, joilla on käytettävissä laitteeseen yhdistettynä tai erillisenä kuulokkeet, kaiuttimet, mikrofoni, webkamera, virtuaalilasit tai jokin muu laite.

Asukaskyselyn vastaajat ilmoittivat selkeästi yleisimmin osallistuvansa mielellään etäyhteydellä järjestettävään palveluun Microsoft Teamsin välityksellä. Muita mahdollisia sovelluksia ovat kyselyn vastausten mukaan Youtube, Google Meet ja Zoom (Taulukko 2).

Osallistun mielelläni etäyhteydellä järjestettyyn palveluun seuraavalla sovelluksella				
	n	**Kyllä**	**En**	**En osaa sanoa**
Microsoft Teams	121	81 %	7,4%	11,6%
Google Meet	105	42,9%	15,2%	41,9%
Zoom	105	33,3%	21,9%	44,8%
GoToMeeting	100	10 %	25 %	65 %
Jitsi Meet	100	4 %	26 %	70 %
Microsoft Stream	101	9,9%	24,8%	65,3%
Youtube	114	68,4%	8,8%	22,8%
Discord	100	10 %	25 %	65 %
Twitch	101	9,9%	26,7%	63,4%
Muu	45	6,7%	17,8%	75,5%

Taulukko 2. Asukaskyselyyn vastanneiden näkemys osallistumisesta etäyhteydellä järjestettävään palveluun

eri sovellusten avulla.

Tietoteknisen osaaminen näkökulmasta vastaajista suurin osa, 106 vastaajaa, koki heillä olevan hyvät mahdollisuudet osallistua etäyhteyksin järjestettyihin kulttuuri- ja liikuntapalveluihin kotoa käsin. Suurin osa vastaajista toi esille, että he osaavat käyttää kotona olevia laitteita ja niillä olevia internet-palveluja ja sovelluksia hyvin. Uusien laitteiden ja sovellusten asentamisen osalta sen sijaan osaaminen koettiin hieman heikommaksi. Vastaajista kuitenkin suuri osa, 97 vastaajaa, oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä “Minulla on mahdollisuus saada apua tai opastusta tuttavalta tai läheiseltä laitteiden ja sovellusten asentamiseen ja käyttämiseen” väittämän kanssa. Avun vastaanottaminen toisilta kyläläisiltä sen sijaan jakoi mielipiteitä, vaikka vastaajista 71 oli väittämän kanssa täysin tai jokseenkin sama mieltä, niin 16 vastaajaa oli täysin tai jokseenkin eri mieltä ja 17 ei osannut sanoa, olisiko heillä mahdollisuus saada lähipiiristä apua tai opastusta laitteiden ja sovellusten asentamiseen ja käyttämiseen.

Toiveet etänä toteutettavaksi kulttuuri- ja liikuntapalveluiksi

Kyselyn avoimista vastauksista kävi ilmi, että kylissä on aiemmin ollut tarjolla monipuolisesti erilaisia kulttuuri- ja liikuntatapahtumia. Esimerkiksi kansalaisopiston kautta on harrastettu monipuolisesti liikuntaa. Koronatilanne on osaltaan hiljentänyt toiminnan. Kyläläiset toivovat järjestettävän aiemmin toteutettuja tapahtumia uudelleen ja myös uusia kulttuuri- ja liikuntatapahtumia ehdotettiin ja on suunnitteilla.

Kyselyn avoimista vastauksista käy ilmi, että kylillä jo tarjolla olevista sopisi etänä välitettäviksi kulttuuripalveluiksi näytelmät ja sketsit sekä stand up. Kyläyhdistyksen toimintaa ja tilaisuuksia voitaisiin välittää sekä mahdollisuutta joulujuhlien, sirkuskoulun, iltamien ja kesätapahtumien seuraamiseen etänä toivottiin. Myös kyläelokuvafestivaalit ja elokuvat tuotiin esille mahdollisina etäkulttuuritapahtumina. Musiikki, karaoke ja soittotunnit mainittiin. Lisäksi vastauksissa tuotiin esille, että huutokauppa, perinnetoiminta ja bingo sopisivat hyvin etänä välitettäväksi.

Kyläläisten eniten toivomia uusia kulttuuripalveluita ovat musiikkiin sekä lauluun liittyvät tapahtumat (n=34). Kyläläiset toivoivat konsertteja, musiikkifestivaalia, musikaalia, oopperaa ja trubaduurin esitystä sekä soittoporukkaa. Myös näytelmät ja näytelmäpiiri ja stand up kiinnostivat kyläläisiä (n=11). Kylänhistorian tarinointihaastattelu ja kotiseudun historian esittely mainittiin. Runonlausunta ja kirjoituspiiri sekä kirjailijavierailu esitettiin kyläläisten toiveina.

Taiteeseen liittyviä etänä välitettäviä tapahtumia toivottiin järjestettävän (n=8). Lapsille sekä nuorille voisi olla omaa taideopetusta. Nuorille esitettiin myös omaa mopokerhoa ja lähiverkkotapahtumaa. Taidetta voisi järjestää esimerkiksi virtuaalisina taide- ja valokuvanäyttelyinä. Elokuvakerho, drive in elokuva ja lapsiperheille yhteinen elokuvailta olivat toiveina. Kyläläiset toivoivat myös tansseja ja erilaisia kursseja, kuten ruoka-, käsityö- ja askartelukursseja.

Kylillä jo tarjolla olevista sopisi etänä välitettäviksi liikuntapalveluiksi jumpat, liikuntapiiri ja esimerkiksi kansalaisopiston kuntoa kotiin ikäihmisille. Myös seuraavia lajeja esitettiin sopivan etänä välitettäväksi: sähly,

kääkkäjumppa, jääkiekko, rantalentopallo, lasten sirkuskoulu ja kuntosali. Yksi kyselyn vastaaja toi esille, että juoksutapahtuman striimaus voisi sopia etänä välitettäväksi.

Kyläläiset toivoivat uusiksi liikuntapalveluiksi erilaisia ryhmäliikuntaan liittyviä jumppia, joogaa tai pilatesta (n=37). Myös pelejä, kuten sählyä ja lentopalloa, toivottiin järjestettävän niin, että pelejä voisi seurata etänä. Ulkoliikuntaan liittyviä toiveita tuotiin kyselyn avoimissa vastauksissa esille, esimerkiksi merkattuja patikointi- ja polkupyöräpolkuja voisi luoda. Kyläläiset toivoivat myös tanssiin liittyviä tapahtumia ja tanssikursseja.

Tiedotuskanavat ja kylillä järjestettävät tapahtumat

Asukaskyselyn tulosten perusteella vastaajat saavat parhaiten tiedon kylällä järjestettävistä palveluista sosiaalisen median, kylän oman tiedotuslehtisen tai tiedotteen, kylän oman internetsivun tai paikallisten sanomalehtien tai ilmaisjakelujen kautta. Tietoa saadaan melko hyvin myös paikallisten järjestöjen internetsivujen ja tiedotteiden kautta sekä asukastapaamisista tai kyläkokouksista (Taulukko 3).

Saan hyvin tiedon kylällä järjestettävistä palveluista seuraavan tiedotuskanavan kautta				
	n	**Kyllä**	**En**	**En osaa sanoa**
Asukastapaamiset tai kyläkokoukset	122	45,9%	37,7%	16,4%
Paikalliset sanomalehdet tai ilmaisjakelut	122	57,4%	33,6%	9 %
Kylän oma tiedotuslehti tai kotiin jaettava tiedote	122	72,9%	14,8%	12,3%
Kylän oma internetsivu	120	58,4%	23,3%	18,3%
Paikallisten yhdistysten tai järjestöjen tiedotteet	123	45,5%	29,3%	25,2%
Paikallisten yhdistysten tai järjestöjen internetsivut	117	45,3%	30,8%	23,9%
Sosiaalinen media esim. Facebook, Twitter	126	82,5%	15,1%	2,4%
Ilmoitustaulu tms.	110	21,8%	53,6%	24,6%
Muu	31	16,1%	32,3%	51,6%

Taulukko 3. Asukaskyselyn tulokset tiedostuskanavista, joiden kautta vastaajat saavat hyvin tiedon kylällä järjestettävistä palveluista.

Avoimena kysymyksenä tiedusteltiin myös, mitä tiedotuskanavaa tai –kanavia vastaajat toivoisivat käytettävän etänä järjestettävien kulttuuri- ja liikuntapalvelujen viestinnässä. Avoimia vastauksia tuli yhteensä 66. Eniten mainintoja sai sosiaalinen media, joista yksistään Facebook mainittiin 36 vastauksessa ja sen lisäksi mainontoja keräsi myös Instagram (11 mainintaa), WhatsApp (9 mainintaa) ja yleisesti sosiaalinen media (10 mainintaa). Myös kylän tai kyläyhdistyksen nettisivuja toivottiin viestintäkanavaksi 21 vastauksessa ja kotiin jaettavaa lehtistä, tiedotetta tai kyläkirjettä 13 vastauksessa. Muita alle kymmeneen mainintaan jääneitä kanavia olivat paikallislehti ja sähköposti sekä yksittäisinä mainintoina puhelinsoitto, kalenteri, tekstiviesti, ilmoitustaulu ja Discord.

Tulevat tapahtumat

Mahdollisia etänä välitettäviä kulttuuri- ja liikuntatapahtumia tuotiin kyläläisille suunnatussa kyselyssä paljon esille. Hankkeen aikana pilotoidaan viisi kulttuuritapahtumaa ja liikuntapalveluja yksittäisinä tapahtumina tai jaksoina joka syksy ja kevät. Kylien edustajia kutsuttiin yhteiseen työpajaan, jossa kyselyssä esille tulleet toiveet asetettiin tärkeysjärjestykseen äänestyksen avulla. Äänestyksessä valikoidut teemat olivat kulttuuripalvelujen osalta 1) konsertti tai musiikkifestivaali, 2) teatteri, näytelmä, näytelmäpiiri tai stand up ja 3) elokuva tai elokuvakerho, ja liikuntapalvelujen osalta 1) erilaiset jumpat, 2) tanssi ja tanssikurssit ja 3) merkatut patikointi- ja polkupyöräpolut. Teemoja työstettiin pienryhmissä toteutetun Padlet-työskentelyn (Silmälä 2021) keinoin ja koottiin yhteenveto ehdotuksista tuleviksi hankkeen kautta toteutettaviksi tapahtumiksi tai palveluiksi. Käytännön toteutuksien suunnittelua jatketaan erilaisissa työryhmissä mm. kylien edustajien ja kansalaisopistojen edustajien kanssa.

Hankkeen ensimmäinen liikuntatapahtuma toteutetaan etänä kesäkuussa 2021 yksittäisenä kylätaloille välitettävänä jumppatuokiona, joka toimii samalla laitetestauksena. Laajemmin toimintaa päästään käynnistämään syksyllä. Syksyksi 2021 on tarkoitus järjestää viisi tapahtumaa verkossa, joiden toteutuksesta vastaa kukin pilottikylä vuorollaan. Tapahtumien tavoitteena on tutustuttaa kylät toisiinsa, sekä testata etäyhteyksien toimivuutta ja erilaisia vuorovaikutteisuuden tapoja. Liikuntapalvelujen osalta suunnittelua jatketaan palveluntarjoajien, kuten kansalaisopistojen kanssa.

Super Marsu –nimisen lastenteatteriesityksen striimauksesta on sovittu kylätaloihin. Esitys striimataan kylätaloihin 5.9.2021. Myös tämän esityksen yhteyteen hankkeen projektitiimi ja esityksestä vastaava tuotantoryhmä pyrkii rakentamaan vuorovaikutteisen osion. Syksyllä on tarkoitus yrittää myös Seinäjoen kaupungin orkesterin konsertin striimausta uudemman kerran.

Artikkelin alussa mainittujen yhteistyöverkostojen kautta Kulttuurihyvinvointia etänä-hankkeelle on tarjottu jo kesäksi mahdollisuutta välittää koko perheelle suunnattu tanssi- ja musiikkiesitys. Sen tuotannosta vastaa Pohjanmaan tanssin aluekeskus. Alustavaksi ajankohdaksi on sovittu 15.7. ja esitys välitetään Ylistaron Alapään kylästä, joka on yksi hankkeen pilottikylistä.

Hankkeen sisäistä tiedottamista varten on perustettu kylien oma Facebook-ryhmä. Kulttuuri- ja liikuntatapahtumien toteutumista voi seurata myös hankkeen julkisilla Facebook –sivuilla.

Kulttuurihyvinvointia etänä -hanke Facebookissa
https://www.facebook.com/kulttuurihyvinvointiaetana**Hautamäki Tiina**, SeAMK Sosiaali- ja terveysala
Kasanen Maria, SeAMK Sosiaali- ja terveysala
Aronsen Tanja, SeAMK Sosiaali- ja terveysala
Arola Juha-Matti, SeAMK Tekniikka
Kareinen Jussi, SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri
Saarela Jukka, SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Lähteet

Aronsen T., Hautamäki T., Kareinen J., Kasanen M. & Saarela J. 2020. Hyvinvointia kylille ja koteihin. SeAMK

verkkolehti 17.11.2020. [Viitattu 25.5.2021]
https://lehti.seamk.fi/hyvinvointi-ja-luovuus/hyvinvointia-kylille-ja-koteihin/

Houni P. Taide keskellä arkea 2021. Etelä-Pohjanmaa kulttuurihyvinvoinnin selvitys 2015-2020. [Viitattu 2.6.2021]. Taide keskella arkea! (epliitto.fi)

Houni P., Turpeinen I. & Vuolasto J. 2020. Taidetta! Kulttuurihyvinvoinnin käsikirja. Helsinki. Taiteen edistämiskeskus. [Viitattu 27.5.2021] https://www.taike.fi/fi/kulttuurihyvinvointikirja

Kansalaisopisto 2021. Seinäjoki. [Viitattu 25.5.2021]
https://www.seinajoki.fi/kasvatus-ja-opetus/kansalaisopisto/

Kulttuurihyvinvointia etänä 2021. SeAMK [Viitattu 25.5.2021] https://www.seamk.fi/yrityksille/tki-projektit/kulttuurihyvinvointia-etana/

Kulttuurihyvinvointia etänä 2020. Hyvinvointia kylille ja koteihin – Kulttuuria ja liikuntaa etänä. Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy:n yleishyödyllinen maaseudun kehittämishanke 2020-2022 Etelä-Pohjanmaalla. Hankesuunnitelma.

Kulttuurin paikka 2021. Seinäjoki. Alueellinen kehittämistehtävä. Maaseutukulttuurin hybridiosaaminen. Etelä-Pohjanmaa. [Viitattu 25.5.2021]
https://www.seinajoki.fi/kulttuuri-ja-liikunta/kulttuuri/tapahtumia-ja-toimintaa/kulttuurin-paikka/

Kylille III 2021. Leader –hankkeet. [Viitattu 25.5.2021] http://www.kylille.net/

Kaalikoski K. 2021. Epidemia pysäytti kulttuurin ja toi esiin luovan alan toimijoiden haavoittuvan aseman. Kulttuurituotannon koronavuosikatsaus osa I. Blogikirjoitus 18.2.2021. [Viitattu 26.5.2021]
https://www.humak.fi/blogit/epidemia-pysaytti-kulttuurin-ja-toi-esiin-luovan-alan-toimijoiden-haavoittuvan-aseman-osa-1/

OKM 2020. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Liikunta- ja urheiluseurat käynnistäneet ripeästi etäharrastamisen ja –valmennuksen. Uutinen 3.4.2020. [Viitattu 26.5.2021]
https://minedu.fi/-/liikunta-ja-urheiluseurat-kaynnistaneet-ripeasti-etaharrastamisen-ja-valmennuksen

Selkee J. 2020. Kuinka kunta voi tukea ja tuottaa taidetta ja kulttuuria myös korona-aikana? Kuntaliitto 16.4.2020. [Viitattu 1.6.2021]
https://www.kuntaliitto.fi/opetus-ja-kulttuuri/kuinka-kunta-voi-tukea-ja-tuottaa-taidetta-ja-kulttuuria-myos-korona-aikana

Silmälä P. 2021. Padlet. Metropolia. [Viitattu1.6.2021] https://wiki.metropolia.fi/display/socialmedia/Padlet

THL 2020. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Koronan vaikutukset vaihtelevat selvästi alueittain – lääkärikäyntejä siirretty eniten Uudellamaalla, vähiten Pohjois-Pohjanmaalla. Tiedote 16.12.2020. [Viitattu 25.5.2021]
https://thl.fi/fi/-/koronan-vaikutukset-vaihtelevat-selvasti-alueittain-laakarikaynteja-siirretty-eniten-uudellamaalla-vahiten-pohjois-pohjanmaalla

THL 2021. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Liikunnan terveyshyödyt. [Viitattu 31.5.2021] https://thl.fi/fi/web/elintavat-ja-ravitsemus/liikunta/liikunnan-terveyshyodyt

VLN 2020. Valtion liikuntaneuvosto. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Koronapandemian vaikutukset väestön liikuntaan. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2020:2. Kantomaa M. (toim.) [Viitattu 27.5.2021] https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2020/10/Koronapandemian-vaikutukset-vaeston-liikuntaan-paivitetty-23.11.2020.pdf